

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Zakaj analiza tal? Naj jo naredimo tudi mi?

Ustrezno gnojenje je osnova za dober in kakovosten pridelek in ena od osnov za dobro kondicijo rastlin, saj med drugim omogoči, da so le-te bolj odporne na stresne razmere, škodljivce in bolezni. **Da bi se optimalni prehrani rastlin čim bolj približali, gnojimo na osnovi kemične analize tal.** To omogoči, da bo v tleh vseh hranil ravno toliko, kot je to najbolj ustrezno za rast in razvoj rastlin, in da bodo razmerja med njimi takšna, da bodo rastline primerno prehranjene. Če je v tleh nekega hranila premalo ali preveč, se to razmerje poruši in predvsem v stresnih razmerah (visoke poletne temperature, hladna obdobja, napad bolezni in škodljivcev ...) pride to še posebej do izraza - rast in razvoj rastlin se lahko popolnoma ustavita, rastline postanejo bolj dovzetne za bolezni in škodljivce, v pridelku imamo veliko nitratov ...

Predvsem v naših vrtovih se pogosto zgodi, da z različni pripravki vnesemo z leti več hranil, kot so jih rastline sposobne odvzeti, in hranila se v tleh lahko tako nakopičijo, da je to že škodljivo tako za rastline kot za okolje. Pogosto pozabimo, da hranila vsebujejo tudi razni 'bio' in 'eko' pripravki, organska gnojila, kot so kompost, hlevski gnoj, domači pripravki iz različnih rastlin ...

Nikar ne čakajmo s kontrolo rodovitnosti naših vrtov tako dolgo, da bi se že res začele pojavljati težave - raje skrbimo zanje na ustrezen način sprti.

S tega stališča priporočamo, da **vsakih pet let** vzamemo (pravilen) vzorec tal, ki bo reprezentativen za našo njivo oziroma vrt ali sadovnjak, vinograd, zeliščni vrt ...). Ta vzorec damo na analizo in na podlagi tega izvemo, kakšno je **dejansko stanje** v tleh. Analiznemu izpisku na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (IHPS) in KGZS Zavod Maribor priložimo tudi navodilo, kako ravnati v prihodnje, da se stanje ali popravi ali ohrani. **Tega nasveta se držimo pet let, potem pa znova priporočamo analizo tal, da stanje preverimo.**

Kdaj in kako vzeti vzorce tal za analizo?

Čas za kemično analizo tal je jesensko-zimsko obdobje (po koncu rastne dobe), sicer pa lahko vzorce tal vzamemo tudi konec zime, najkasneje pa do pričetka rastne dobe. Pravočasno odvzeti vzorci omogočajo, da se razporedi delo v laboratoriju, vi pa dobite rezultate analize v času, ki še omogoča nabavo in uporabo **ustreznih** gnojil. **Tudi v ekološkem kmetovanju moramo v tla vračati hranila, ki smo jih s pridelki odnesli od tam!**

Zelo pomembno je, kako vzorčimo tla za analizo. Le če pridobimo res povprečen vzorec tal določenega vrta, njive, sadovnjaka ali vinograda, na podlagi kemične analize izvemo, kakšna je dejanska preskrbljenost tal s hranili. **Če je vzorec tal odvzet napačno, rezultati kemične analize ne bodo zrcalili dejanskega stanja.** Posledica bo seveda nepravilno svetovanje glede gnojenja.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Vzorke tal vzamemo **s sondo do globine 25 cm na dvajsetih do petindvajsetih mestih diagonalno ali pa cik-cak po parceli**, ki naj ne bo večja od 1 ha in je dovolj izenačena po lastnostih; če se rast rastlin ali pridelek na isti parceli razlikuje ali so tla pedološko neizenačena, potem vzorčimo vsak odsek posebej. Na posameznem odvzemnem mestu odzhamemo za pest velik vzorec in takšne 'podvzorke' sproti dajemo v čisto vedro. Vzorčenje s pomočjo lopate lahko privede do nepravilnosti.

Za analizo potrebujemo okrog 0,5 kg tal. Če naberete v vedro več zemlje, potem vse skupaj dobro premešajte in v čisto papirnato ali PVC vrečko spravite predvideno količino in jo prinesete na IHPS. Pogovorili se bomo, katere analize so smiselne za vsak posamezen primer. Če želite analizo na rastlinam dostopni dušik, potem vzorec takoj po odvzemu spravite v hladilno torbo in ga nemudoma prinesite v laboratorij, za ostale analize pa vzorec prinesete v naslednjih dneh in ni ga potrebno spravljati v hladilno torbo.

Pomembno je, da je vsakega hranila v tleh naših vrtičkov, vinogradov, njiv, sadovnjakov ... ravno prav - ne preveč, ne premalo.

Če hranila v tleh niso v ustreznem razmerju, ni optimalnega in zdravega pridelka, rodovitnost tal se slabša!

Na podlagi analize vzorca tal lahko svetujemo, kako pravilno gnojiti s ciljem dobrih in stabilnih pridelkov in ohranjanja rodovitnosti tal kot naravnega vira.

Pripravila: dr. Barbara Čeh,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Partnerji v projektu:

 Kmetija Friškič
 Kmetija Čruden
 Kmetija Ilersič